

Lectoren voeding bij HAS Den Bosch

Klavertje vier van verantwoord

Het lijkt erop dat het bewustzijn over voedsel bij de consument, in het bedrijfsleven en in de politiek groeit. Een goed moment voor lectoraten rondom voeding. HAS Den Bosch vierde 6 juni de inauguratie van Frederike Praasterink en Annet Roodenburg.

TEKST EN
FOTOGRAFIE
ton van den born

Twee lectoren in een dubbelinauguratie bij HAS Den Bosch. De lectoraten zijn complementair, vertellen Frederike

Praasterink en Annet Roodenburg. Want bij het ene lectoraat gaat het om duurzame productie van grondstoffen en voedselverwerking en bij het andere om consument en gezondheid. De link is voeding, maar er blijken meer overeenkomsten in de achtergrond en de ambitie van beide lectoraten.

Ten minste twee partijen legitimeren een lectoraat over Duurzame wereldvoedselvoorziening, vertelt Praasterink. “De maatschappij: het gaat namelijk om produceren van voldoende, voedzaam en veilig voedsel voor een groeiende, verstedelijkende wereldbevolking binnen de draagkracht van het mondiale ecosysteem. Voedselzekerheid en de toegang tot grondstoffen worden hierin steeds belangrijker thema’s.”

En het bedrijfsleven, zegt ze. Want voor bedrijven, waar met name de grotere duurzaamheidsstrategieën hebben ontwikkeld, zijn goed opgeleide mensen nodig. “Bij Mars bijvoorbeeld gaat het niet alleen om lekkere chocola, maar ook om eerlijke chocola. Daar is *capacity building*, opbouwen van kennis op dit gebied, gewenst.”

Een vergelijkbare legitimatie is er bij het lectoraat over Voeding en gezondheid. Consumenten vragen naar producten die gezond zijn, waarin zij ‘hun manier van leven tot uitdrukking kunnen brengen’. En ook hier is er vanuit bedrijven de vraag ‘hoe deze behoefte duurzaam omgezet kan worden in toegevoegde waarde voor hun producten’.

Dikker

De hogeschool wil duurzaamheid integreren in opleidingen. Daarvoor is Praasterink naar de HAS gekomen. Studenten zouden die duurzaamheid moeten kunnen operationaliseren en kunnen vertalen naar bedrijfsvoering en voedingsmiddelenproductie. “In de zogenaamde duurzaamheidsintegratieteams, die dit per vak proberen te concretiseren, zitten gedreven mensen.”

Duurzaamheid is ook onderdeel van het lectoraat van Annet Roodenburg. Of eigenlijk andersom, want gezondheid, gezonde voeding, valt volgens haar onder duurzaamheid. Praasterink tekent een klavertje vier met de waarden van duurzaamheid. Dat zijn dierenwelzijn, milieu, natuur en klimaat, de sociale kant, met eerlijke handel en streekproducten, en ook gezondheid.

De argumentatie: als het in duurzaamheid erom gaat de aarde niet minder achter te laten voor toekomstige generaties dan wij haar hebben aangetroffen, dan is aandacht voor gezonde voeding een vanzelfsprekende zaak. Die generaties moeten immers allemaal goed en gezond de aardbol kunnen bewonen. De inzet van de lector Voeding en gezondheid is dan ook om het aanbod van voedingsmiddelen meer verantwoord te maken. “Dat de consument zijn supermarktkarretje straks met gezondere producten laadt.”

In een opleiding voeding komt dan bijvoorbeeld de vraag aan bod hoe je bestaande producten gezonder kunt maken. Met een lager verzadigd vet, transvet en toegevoegde suikers? Waar liggen de grenswaarden dat mensen iets nog

Frederike
Praasterink (l) en
Annet Roodenburg

Lectoraten

Duurzame wereldvoedselvoorziening gaat over de verduurzaming van voedselketens in het mkb en internationale vraagstukken op het gebied van voedselzekerheid, maatschappelijk verantwoord ondernemen en *capacity building*. En dat allemaal in een multidisciplinaire aanpak, gericht op verschillende studierichtingen van de HAS. Speerpunten in het lectoraat zijn grondstoffen- en eitwitketens, micronutriënten en het meetbaar maken van aspecten van verduurzaming.

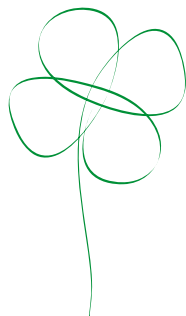
Voeding en gezondheid draait om de hoogwaardige productie van voeding en kwaliteitbewuste consumptie ervan. Dit is ingebed in de duurzame ontwikkeling van cyclische, vraaggerichte agroketens. Behalve voeding en gezondheid komen hier disciplines zoals levensmiddelentechnologie, wetgeving en consumentenwetenschappen aan te pas. Ook dit lectoraat is gericht op meerdere studies, onder meer op de MBA Business Creation in Food and Health van het Anton Jurgens instituut.

Lectoren

Frederike Praasterink (1963) studeerde Tuinbouwplantenteelt in Wageningen en werkte voor de FAO (Food and Agricultural Organization) in Bhutan en de Filipijnen. Eind 2006 kwam ze bij hogeschool HAS Den Bosch als stimulator voor Duurzame ontwikkeling in de foodopleidingen, docent Wereldvoedselvoorziening en programmaleider Voeding en gezondheid voor de Groene Kenniscoöperatie.

Annet Roodenburg (1964) werkt, sinds haar promotie bij de leerstoelgroep Humane voeding aan Wageningen University, bij Unilever aan onderzoek en management. Ze was twee jaar lang gedetacheerd bij de leerstoelgroep Gezondheidswetenschappen van de Vrije Universiteit. Nu is ze weer terug bij Unilever en sinds eind 2010 is ze daarnaast formeel in dienst van het aan de HAS gelieerde Anton Jurgens instituut.

Frederike Praasterink tekent een klavertje vier met de waarden van duurzaamheid: 1) dierenwelzijn, 2) milieu, natuur en klimaat, 3) de sociale kant met eerlijke handel en streekproducten en 4) gezondheid

‘Gedragsverandering is een moeilijk proces. Het zit dieper dan de ratio’

kopen? Roodenburg: “Dat is het streven: aanbod van voeding gezonder maken opdat de consument gezonder wordt. Er is wat dat betreft veel mis gegaan in de afgelopen decennia. Mensen zijn dikker geworden, eten te veel en ongezond en bewegen te weinig. Inmiddels ziet ook het bedrijfsleven in toenemende mate dat ze daar een verantwoordelijkheid in moeten nemen. Ze zien dat niet meer als een bedreiging, maar in hun ogen geeft het dynamiek en kansen.”

Eetpatronen

Bij wereldvoedselvoorziening gaat het om vragen zoals: waar kun je ze krijgen, hoe zijn ze geproduceerd en hoe kun je de voorziening optimaliseren? De essentie is de toegang tot grondstoffen, legt Praasterink uit. Die is ongelijk verdeeld over de wereld.

Dat is wereldproblematiek die landen in gezamenlijkheid moeten aanpakken.

De gedachte dat het ene HAS-lectorat zich op wereldschaal beweegt en het andere vooral nationaal is, is volgens Roodenburg niet terecht. “Het is een internationaal probleem dat mensen te veel en ongezond eten. En bedrijven zoals Unilever opereren internationaal. Ik ben zelf betrokken geweest bij de wetenschappelijke ontwikkeling van criteria voor het voedselkeuzelogo ‘ik kies bewust’ en het gezonde keuze-klavertje, dat is gebaseerd op internationale richtlijnen.”

“In het verhaal over duurzaamheid kun je zo ‘duurzaamheid’ door ‘gezondheid’ vervangen”, zegt ze. Dezelfde toekomstgerichtheid en de wens om een focus op gezondheid bij bedrijven en studenten te krij-

gen. In studie en bedrijfsvoering. “Wij willen daar het aspect van humane gezondheid integreren.”

De meest directe overlap bij beide lectoraten is de mens. Daar draait het om als je praat over voedselzekerheid en gezondheid. Voorlichting over eetpatronen, informatie over inhoud en gedragsverandering. Maar niet iedereen staat open voor gezond leven of voor het argument dat producten gezond zijn, voert Roodenburg aan. “Zij letten niet op wat er op de verpakking staat. Maar hun gezondheid kun je wel beïnvloeden door het aanbod over de hele breedte te verbeteren. Daarnaast blijft voorlichting over voeding en gezondheid nodig.”

“Gedragsverandering van mensen is een moeilijk proces”, zegt Praasterink. “Dat zit dieper dan ratio. Mensen laten zich minder makkelijk overtuigen door wetenschappelijke argumenten. Of, de rationele overtuiging zegt weinig over handelen. Je weet wel dat roken ongezond is bijvoorbeeld, maar je handelt er niet naar. Wil je consumenten beïnvloeden, dan moet je meer dingen doen. Zowel het aanbod veranderen, bij de producent, als de consument aanspreken.”

Kijk voor de link naar de lectoraten op www.groenonderwijs.nl > editie7